

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EUK, sagsnr: 2015-28712
Den 1. december 2015

**Rådsmøde (udenrigsanliggender - handel (i margen af WTO-ministerkonference)
den 15. december 2015**

SAMLENOTAT

1. WTO: Forberedelse af den 10. ministerkonference i Nairobi2

1. WTO: Forberedelse af den 10. ministerkonference i Nairobi

KOM-dokument foreligger ikke.

Revideret udgave af samlenotat forud for rådsmøde (udenrigsanliggender – handel) den 27. november 2015. Ændrede afsnit er markeret med en streg i margen.

1. Resumé

Rådet vil drøfte status for forhandlingerne og EU's forhandlingsposition forud for og løbende under WTO's 10. ministerkonference (MC10) i Nairobi den 15. til 18. december. Det har ikke vist sig muligt at nå til enighed om en samlet, omfattende aftale i WTO, der kan afslutte Doha-udviklingsrunden på MC10. På den baggrund forhandles der både om mulige konkrete delresultater ift. Doha-runden og om forhandlingstilgangen i tiden efter MC10. Drøftelsen ventes at tage udgangspunkt i en orientering fra Kommissionen. Herudover ventes Rådet at drøfte status for forhandlingerne om en plurilateral aftale om liberalisering af handel med grønne varer, der kan blive en del af resultatet fra Nairobi.

2. Baggrund

WTO's Doha-udviklingsrunde omfatter forhandlinger om ca. 20 handelsrelaterede områder med sigte på at sænke barriererne for global handel. Hovedsporene omfatter bl.a. liberalisering af handel med landbrugsprodukter, industrivarer og tjenesteydelser samt handelsvilkår for de mindst udviklede lande (LDC). Doha-udviklingsrunden blev indledt i 2001 efter afslutningen af Uruguay-runden og oprettelsen af WTO i 1995.

Forhandlingerne på landbrugsområdet er særligt vanskelige. Der hersker uenighed i WTO-medlemskredsen om både tilgang og ambitionsniveau – ikke mindst om nationale støtteordninger og markedsadgang. Landbrugsrådets centrale betydning skyldes bl.a., at flere medlemslande ønsker at kende ambitionsniveauet på landbrug, før forhandlinger på andre områder kan skride frem. Der har i EU generelt været enighed om at anlægge et realistisk ambitionsniveau. Det er en del af det oprindelige mandat til Kommissionen, at EU skal arbejde for liberalisering af landbrugsområdet i WTO samt for, at der tages hensyn til udviklingslandenes interesser.

Ift. industrivarer (NAMA) er hovedudfordringen markedsadgang, herunder at nå til enighed om en fælles tilgang til reduktion af toldsatserne. Et centralt hensyn er her, at ambitionerne på industri-vareområdet skal være på niveau med landbrugsområdet. Det er endnu ikke lykkedes at finde en model for toldreduktion, der har kunnet samle alle, og der er ikke udsigt til resultater vedr. markedsadgang for industrivarer på ministerkonferencen.

På tjenesteydelsesområdet er der drøftelser med sigte på at afklare medlemmernes positioner. Tjenesteydelser spiller dog en mindre rolle i denne runde.

Liberalisering af handel med ”grønne” varer er en del af det oprindelige Doha-mandat. Formålet er at fjerne told og handelshindringer på grønne varer til gavn for klima, miljø, grøn vækst samt beskæftigelse. På den baggrund blev forhandlingerne om en aftale om liberalisering af handlen med grønne varer påbegyndt i 2014 - Environmental Goods Agreement (EGA). Forhandlingerne omfatter på nuværende tidspunkt 17 WTO-medlemmer, herunder bl.a. EU, USA og Kina. Aftalen forhandles som en såkaldt plurilateral aftale inden for WTO-rammen, hvor interesserede

WTO-medlemmer deltager. Alle WTO-medlemmer vil dog kunne udnytte aftalens bestemmelser som følge af mestbegunstigelsesprincippet (MFN).

Danmark har deltaget aktivt i tilblivelsen af aftalen. Man har fra dansk side arbejdet aktivt for at danske virksomheder og forbrugere vil kunne nyde godt af aftalen. Siden forhandlingerne blev påbegyndt i juli 2014, har parterne udvekslet produktønsker og påbegyndt forhandlingerne om en aftaletekst og endelig produktliste. Der forhandles bl.a. om produkter relateret til vedvarende energi (fx vindenergi), energieffektivisering (fx varmepumper, termostater mv.), luft- og vandrensning, affaldshåndtering, kontrol af luftforurening samt miljømæssigt bæredygtige varer.

3. Formål og indhold

Rådet vil på baggrund af orienteringer fra Kommissionen om status for forhandlingerne om en delaftale under Doha-runden samt om forhandlingerne om en mulig ministererklæring drøfte EU's forhandlingsposition forud for og løbende under forhandlingerne ved MC10. Herudover ventes Rådet at drøfte status for forhandlingerne om en plurilateral aftale om liberalisering af handel med grønne varer. Det er fortsat usikkert, om partnerne når tilstrækkeligt langt i forhandlingerne til at kunne præsentere rammerne for en aftale om grøn handelsliberalisering i en ministererklæring på MC10.

WTO-ministerkonferencen var udset til at skulle levere en ambitiøs og omfattende aftale, der kunne afslutte Doha-udviklingsrunden. Der har imidlertid ikke kunne skabes gennembrud ift. centrale områder som intern støtte og markedsadgang på landbrugsområdet.

Dermed er der i Nairobi ikke udsigt til en *omfattende* aftale, der kan afslutte Doha-runden.

På den baggrund forhandles der nu om en mindre delaftale. Der vil være væsentlig usikkerhed om, hvad der kan opnås enighed omkring helt frem til og under MC10, men et muligt resultat kunne potentielt set omfatte begrænsninger på brug af *eksportkonkurrenceinstrumenter på landbrugsområdet* (eksportsubsidier, eksportkreditter, fødevarebistand og statsejede landbrugseksportvirksomheder), resultater for de *mindst udviklede lande* samt initiativer på *transparens-/regelområdet*. Det er dog pt. mindre sandsynligt, at der kommer et resultat på sidstnævnte område.

Særligt på udviklingsområdet er der enighed i WTO-kredsen om, at det vil være afgørende at levere resultater, der styrker de mindst udviklede landes integration i det globale handelssystem. Ikke desto mindre står det for nuværende heller ikke her klart, om et muligt resultat vil kunne opnås, og der forventes ikke væsentlige nye initiativer. Hertil kommer mulige plurilaterale resultater i form af den udvidede Informationsteknologiaftale (ITA) samt fremdriften i forhandlingerne om aftalen om liberalisering af handel med grønne varer (EGA). Endelig vil forhandlingerne frem mod ministerkonferencen skulle forholde sig til forhandlingstilgangen i WTO i tiden efter MC10 i lyset af den vedblivende stilstand i Doha-sporet.

Endelig vil MC10 som et synligt udtryk for WTO's fortsatte centrale rolle som global frihandelsinstitution være ramme for optagelsen af tre nye WTO-medlemslande i form af Afghanistan, Kasakhstan og Liberia.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel

218, godkende eventuelle frihandelsaftaler. Europa-Parlamentets seneste resolution om Doha-udviklingsrunden blev vedtaget d. 26. november 2015 (P8_TA(2015)0415).

5. Nærhedsprincippet

Overvejelser om nærhedsprincippet er ikke relevant, idet handelspolitikken er EU-kompetence.

6. Gældende dansk ret

De resterende emner i Doha-udviklingsrunden såvel som en mulig aftale om grøn handelsliberalisering forventes at vedrøre områder reguleret af EU og forventes dermed ikke at medføre ændringer af dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Generelt må fortsat global handelsliberalisering i regi af WTO såvel som en aftale om fjernelse af told på grønne varer forventes at få positive *samfundsøkonomiske* konsekvenser i form af øget samhandel med deraf afledte effekter i form af øget eksport, højere vækst, et højere beskatningsgrundlag og lavere forbrugerpriser.

For så vidt angår eventuelle *statsfinansielle* konsekvenser af global handelsliberalisering forventes disse hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter og evt. afledte virkninger fra aftaler om støtteordninger. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag.

En eventuel aftale under Doha-runden forventes ikke umiddelbart at få konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. En plurilateral aftale om fjernelse af told på grønne varer forventes at have positive konsekvenser for miljø og klima.

8. Høring

Handelspolitisk Specialudvalg i udvidet kreds (inkl. erhvervs- og arbejdstagerorganisationer) blev hørt forud for vedtagelsen af EU's forhandlingsdirektiver, ligesom Handelspolitisk Specialudvalg løbende orienteres om forhandlingssituationen. Erhvervs-, arbejdstager- og civilsamfundsorganisationer konsulteres løbende om forhandlingerne i Doha-udviklingsrunden i regi af det såkaldte Beach Club-forum.

Det danske indspil med grønne varer har været sendt i høring blandt danske virksomheder, erhvervs-, arbejdstager- og civilsamfundsorganisationer.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er i Rådet bred opbakning til, at EU fortsat skal spille konstruktivt ind i forhandlingerne frem mod og under MC10. Der er samtidig en fælles forståelse af, at ambitionsniveauet må tilpasses den vanskelige forhandlingssituation, hvis der skal opnås et delresultat i Nairobi. Inden for rammerne af Kommissionens forhandlingsmandat er der blandt medlemslandene nuancer i, hvor kompromisvillig og aktiv EU bør være i forhold til at spille ud for at skabe fremdrift i forhandlingerne. Der er bred opbakning i Rådet til forhandlinger om en plurilateral aftale om grøn handelsliberalisering, om end der ses forskellige vægtninger for så vidt angår offensive og defensive handelsinteresser.

10. Regeringens generelle holdning

I overensstemmelse med relevante folketingsvedtagelser, herunder senest V83 af 3. juni 2013, samt på grundlag af tidligere forelæggelser for Folketinget bakker regeringen stærkt op om WTO og det multilaterale handelssystem som det bedste og mest effektive værn imod protektionisme. For så vidt angår MC10 arbejder regeringen for den bedst mulige og mest substantielle aftale, der særligt kommer de mindst udviklede lande til gode. Samtidig vil regeringen arbejde for, at WTO i tiden efter MC10 vil kunne levere ny global handelsliberalisering samt tilpasse og forny sig i lyset af de aktuelle handelspolitiske udfordringer.

Regeringen arbejder i de plurilaterale forhandlinger om grøn handelsliberalisering for en ambitiøs aftale, der udover flest muligt grønne varer kommer til at omfatte serviceydelser, ikke-toldmæssige handelshindringer, samt en revisionsmekanisme, så nye grønne produkter løbende kan tilføjes aftalen. Desuden arbejdes der for, at aftalen omfatter flest mulige lande – herunder særligt udviklingslande. Endelig er det målsætningen på længere sigt, at aftalen multilateraliseres.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Doha-udviklingsrunden blev forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 7. oktober 1999, den 26. oktober 2001 og den 13. juni 2008, og har derudover været forelagt udvalget til orientering løbende, senest den 20. november 2015. Status for forhandlingerne om grøn handelsliberalisering har løbende været forelagt til orientering, herunder senest den 20. november 2015 ifm. orientering om forberedelserne af WTO's ministerkonference i Nairobi.